

Unes primàries que

Tot indica que, les eleccions legislatives russes del dia 17, les guanyaran el Partit Comunista i les candidatures ultranacionalistes. Un resultat així polaritzaria les presidencials convocades per al 16 de juny i faria covar-hi tota mena d'intrigues.

La nova estètica electoral russa ja s'ha allunyat de l'*agitprop* del temps de la *perestroika*, però encara no és "occidentalment" prou intensa per a emmascarar el laberint polític en què es mou el país. Resulta evident que els pòsters del partit Casa Nostra és Rússia, que presideix el primer ministre Víktor Txernomirdin, són els col·locats en els punts visualment més estratègics de Moscou. L'anomenat partit del poder no perd ocasió de fer-se sentir gràcies als po-

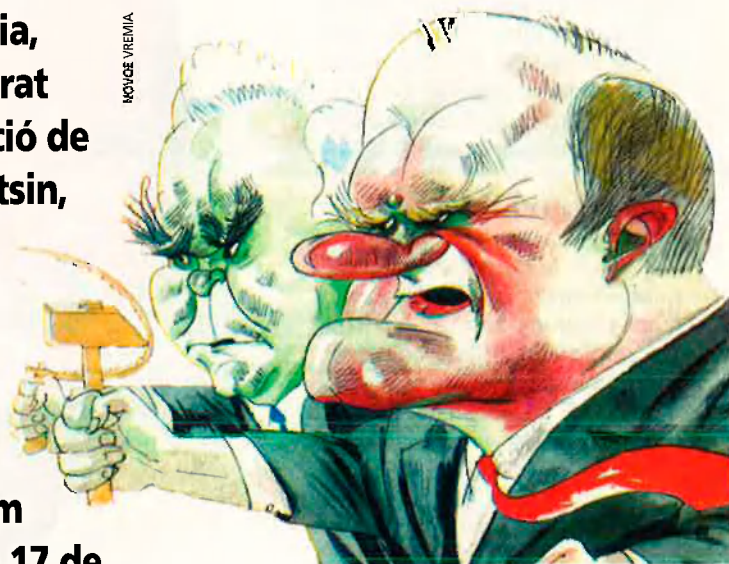

r o s o s

vincles amb l'aparell de l'estat i amb els poders econòmics, que no seria gens exagerat de qualificar de fàctics. Fins al punt que, fent un joc de paraules, la gent identifica el nom simplificat del partit en rus (Naix Dom) amb l'abreviatura del monopoli del gas i l'energia (Gazprom), que en temps soviètics administrava Txernomirdin.

Però tan bones connexions no són cap garantia, ni per a Txernomirdin ni per al partit que tan curiosament ha muntat, que es farà realitat el somni d'arribar al cim del poder. I és que Casa Nostra és Rússia no ha pogut superar fins ara el principal obstacle a la seva consolidació: les resistències, si no l'hostilitat, del president Eltsin

Rússia, malgrat l'oposició de Borís Eltsin, viurà uns nous comicis el pròxim dia 17 de desembre. El nou arc parlamentari, tot i deixar enrere els temps de la reforma, quedarà molt lluny encara de tenir un perfil aproximadament occidental.

i dels foscos interessos que l'envolten. Txernomirdin representa la *nomenklatura* empresarial reciclada i vinculada al negoci de l'energia. Té bones connexions amb Occident i, per tant, no és ben vist per l'entorn presidencial, més vinculat a l'exèrcit i als serveis secrets amb grans interessos dins les fàbriques d'armes.

A més Eltsin ha frenat tant com ha pogut el protagonisme ascendent de Txernomirdin, fins al punt de fer-li "jurar" gairebé públicament

an por

que no es presentaria a les eleccions presidencials de juny. Només l'últim infart del president i l'evidència de la seva incapacitat han tornat a relançar Txernomirdin i Casa Nostra és Rússia que, amb tot, arpleguen una intenció de vot que amb prou feines si arriba al 14% en els moments més favorables, segons els mateixos sondeigs oficials que anuncien uns resultats més que brillants per al Partit Comunista de Rússia.

Comunisme nacional. Guennadi Ziugànov, president del PCR i hereu de Lenin i del PCUS en línia directa, aigura que el bloc de diputats que ell encapçalarà —al qual se sumaran els del seu aliat del Partit Agrari, Mikhaïl Lapxin— serà el més nombrós de la Duma. Amb tot Ziugànov no gosa parlar de majoria absoluta i s'estima més prometre “presó per als bandits” i per als responsables del “genocidi d'aquests últims cinc anys” —que és com el líder del PCR qualifica el procés reformista—. També amenaça de demanar responsabilitats als qui van dissoldre a canonades el Soviet Suprem l'octubre del 1993, i assegura que el seu comunisme és un “comunisme nacional”, amb més arrels en la tradició russa que no pas en el marxisme. Aquest és el discurs de Ziugànov per al consum intern, per a la meitat de la població activa de Rússia, equivalent a 74 milions de persones que “circulen” entre la precarietat, la pobresa i la misèria.

Però, quan parla de cara a Occident, Ziugànov recorre al seu discurs més moderat que parla de respectar la propietat privada almenys en un 50% de l'estructura econòmica i d'estimular les inversions estrangeres. És el Ziugànov que malda —i li costa— per “homologar-se” als postcomunistes socialdemocratitzats i victoriosos de Polònia i d'Hongria. I li costa, a Ziugànov, assemblar-se a Kwasniewski, o a Gyula Horn, senzillament perquè el seu ideari i els seu tarannà és més a la vora de Milosevic. No és casual que el PCR creixi no sols amb els vots d'ex-eltsinistes sinó també amb una important aportació dels qui fa dos anys votaren l'extrema dreta de Jirinosvki. Un líder que ha acabat empantanegat en el seu propi esperpent i a qui aiguren un suport no superior al 10%.

Una bona part del 15% dels vots que previsiblement perdrà Jirinosvki aniran a parar a un nou partit ultranacionalista, el Congrés de les Comunitats Russes. El seu “enginyer polític” és

En la pàgina anterior, a l'esquerra, el general Aleksandr Lèbed; dalt, els comunistes Mikhaïl Lapxin i Guennadi Ziugànov; i baix, el neoliberal legor Gàidar. Damunt d'aquestes ratlles, el primer ministre Viktor Txernomirdin; i baix, l'ultranacionalista Vladimir Jirinosvki. En la plana següent, el liberal progressista Grigori Iavlinski. Segons els sondejos, l'aliança entre els comunistes i els ultranacionalistes pot formar la majoria absoluta en la pròxima Duma.

un home fosc i impenetrable, Iuri Skòkov, que havia estat secretari del Consell de Seguretat, l'organisme virtualment successor del Politburó.

Però Skòkov no té ambicions governamentals ni presidencials, ben al contrari: fabrica el recanvi a la presidència en un home tan ambiciós com primitiu: el general Aleksandr Lèbed, que aconseguiria del 38% al 42% dels vots en la primera tongada de les presidencials. El programa de Skòkov-Lèbed és farcit de patriotisme i de nostàlgia soviètica i anuncia un estat fort que “redimirà” els 25 milions de russos que malviuen fora de Rússia, en repúbliques de l'antiga URSS. Lèbed no amaga el seu antioc-

cidentalisme, amenaça l'OTAN i adverteix que una guerra civil a Rússia equivaldria a una guerra planetària nuclear. Promet mètodes d'ordre econòmic com els de Pinochet i demana el vot a les dones, perquè així Rússia serà dirigida “per homes i no pas per una colla de babaus i de borratxos”.

Demòcrates a la baixa. En aquestes primàries que seran, de fet, les eleccions parlamentàries del 17 de desembre els pitjors auguris són per a les forces més genuïnament democràtiques. La llista més ben situada és la dels liberals progressistes de Grigori Iavlinski, i els sondeigs no gosen donar-li més del 15% dels vots.

I l'Opció Democràtica de Rússia, del neoliberal ex-primer ministre Iegor Gàidar aconseguiria percentatges més baixos encara. En canvi, hom preveu una important pujada d e 1

La síndrome de Tatiana

La convocatòria electoral russa del 17 de desembre té components tan curiosos i pintorescos com intrigants i pessimistes són alguns dels pronòstics que suscita. En les llistes i candidatures de districtes per a cobrir els 450 escons de la Duma hi ha uns 85 noms que corresponen a persones imputades o processades en casos de criminalitat organitzada o de corrupció, que volen l'acta de diputat per refugiar-se en la immunitat parlamentària. El cas més conegut és el de Serguei Mavrodi, director de l'empresa MMM, que pretenia ser un fons d'inversions quan, en realitat, era una variant del fraudulent negoci de la "piràmide".

També s'hi presenten uns 120 candidats militars que demanen sobretot el vot dels seus companys uniformats, i un partit que aspira a recollir el dels Bevedors de Cervesa. Notes curioses com aquesta contrasten amb el drama dels 25 milions de russos residents a les ex-repúbliques

de l'URSS que no podran votar ni per correu perquè han quedat fora dels cens.

Però aquesta mena de condicionants pesen poc, comparats amb els intents de crear un clima de deslegitimació de les eleccions afavorit des del poder. Totes les lleis electorals (les del Parlament, la del referèndum i la de la presidència) han estat qüestionades per Eltsin o pel seu entorn fins al punt que el text que regula l'elecció de la Cambra Alta encara no ha estat aprovat. Més, la llei de l'elecció de la Duma fou enviada al Tribunal Constitucional un cop ratificada i quan ja havia començat el registre de candidatures. L'argument per a portar la llei electoral de la Duma al Constitucional ha estat, aparentment, que el llistó del 5% dels vots per a obtenir representació és massa alt i poc democràtic.

La formulació s'assembla força a la que va defensar Tatiana Kviatkòvskaia per impugnar les primeres eleccions par-

lamentàries lliures del març del 1994 al Kazakhstan. Tatiana, d'origen rus, indignada perquè no havia estat elegida diputada, va argumentar que, a uns candidats, els havia estat més fàcil d'obtenir escó perquè havien necessitat menys vots: uns districtes eren més poblats que no pas uns altres. La denúncia de Tatiana va aconseguir que el Tribunal Constitucional declarés il·legítim el Parlament, amb totes les lleis que havia aprovat durant un any. I el Kazakhstan va entrar en el camí de l'autoritarisme presidencial.

Tatiana Kviatkòvskaia podria ser una de les fonts d'inspiració de noves manobres del Kremlin. Sobretot si, de les urnes del 17 de març, en sortia una allau de vots comunistes i ultranacionalistes que, aplicada a l'escrutini de les eleccions presidencials del 16 de juny, significaria l'ensorrament del règim creat per l'actual president Borís Eltsin sobre les ruïnes de l'URSS.

Ll. F.

Cultura Cinematografia

FilmoTeca

de la Generalitat de Catalunya

PROGRAMACIÓ DE COMARQUES

Setmana 18 al 24 desembre 1995

Cicle: Cinema i literatura

Dimarts, 19 **TARRAGONA.** Sala Caixa de Tarragona. 20 hores:
Henry and June / Henry i June, de Philip Kaufman.
V.O.S.C.

Dimecres, 20 **SITGES.** Cinema El Retiro. 22 hores:
Summer and Smoke / Estiu i fum de Peter Glenville.
V.O.S.C.

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

partit Dones de Rússia, d'origen soviètic, però cada cop més inclinat cap a posicions democràtiques centristes.

Si la suma de comunistes i ultranacionalistes arriba a la majoria absoluta, les eleccions presidencials del 16 de juny de 1996 es polaritzaran al voltant de plantejaments com ara estat fort o caos, planificació o misèria, democràcia o dictadura. I no fóra gens descartable que els demòcrates de tot signe acabessin triant el mal menor i s'arregleressin dar-

rere un tecnòcrata gris com Txernomirdin per barrar el pas a un Lèbed engreixat pels vots de Ziugànov. Un tàndem que ho- res d'ara comença a fer por. **Llibert Ferri** (Moscou)

NOVOT VREMIJA

